

POLAK WE FRANCJI

Tegoroczny Zjazd Katolicki w Meaux przedstawiał się imponująco. Na fotografii widzimy licznych uczestników Zjazdu, ks. ks. Unslichta, Kulawika, organizatorów Zjazdu, ks. Kopecia, i p. Jagoszewskiego, którzy wygłosili świetne referaty, wreszcie delegacje ze sztandarami

DENTYSTA LEKARZ

E. M. SMULAR

Z PARYSKIEGO FAKULTETU MEDYCZNEGO.

Leczenie i usuwanie zębów według najnowszych systemów bez bólu. Amerykańskie roboty
Złote korony, mostki. Elektryczne sposoby uspakajające bóle i wzmacniające zęby i dziąsła.
Dla niezamożnych — wielkie ustępstwa. W wielu wypadkach udzielamy swej zgody na pła-
cenie należności w kilku ratach. — Codziennie od 9 rano do 7.30 w. w niedzielę do 4 i pół

48, RUE DE DUNKERQUE, PARIS

Metro: Gare du Nord, Barbes. — Telefon: Truden 42-79.

JERZY LEWINSKI

Załatwienie wszelkich spraw w Polsce i zagranicą. Akta rejestralne. Spadki. Naturalizacja. Porady listow. i osob.

Obrona we wszystkich sądach. Pełnomocnictwa. Sprawy ślubne.

przyjmuje od 9 do 12 i od 2 do 6; w niedzielę od 9 do 12. — Sprawy cywilne, kryminalne i handlowe.

28, AVENUE DE L'OPERA, PARIS (2°). 5-te piętro-winda. Metro: Opera, Tel.: Richelieu 97-05

ADWOKAT PRZYSIĘGŁY przy Petersb. Sądzie Apel.

CZYSZCZĄCY KREW „AWRANIN“

istn. od r. 1893 S. Petersburg, Kołokolnaja II, **BALSAM INDYJSKI**, nieszkodl. sok rośl. czyszczy krew od szkodl. mikroob. i zarazy. Po zużyciu 1-ej but. chory czuje ulgę, a po miesiącu lub półtora, nie ma się po co leczyć, gdyż jest już wyleczony. **AWRANIN**, daje świetny apetyt i wylecza wszelkie żołądkowe choroby. — Całkowite wyleczenie **syfilisu** we wszyst. stadiach i ze wszyst. skutkami; **CHOROBY** mleczna pacierz. i tabes, paraliż postępow., **lupus** czyli wilk, psoriasis, egzema, rak, sykoza epilep., tuberk. kości i wszyst. chor. dziedziczne, złotucha, bezsilność również podlegają wyleczeniu, a także chor. nerw. — Posiadam dzies. tysięcy listów i świadectw notarj. stwierdz. wylecz. się od tych chor. **BALSAM** jest premj. i nagrodz. złotym medalem na europ. wysta-
wach. Broszura na żądanie za przesyłką 2 fr. na kosztą poczt. **WYSTRZEGAĆ** się naśladownictw i **żądać** tylko z marką **«AWRANIN»**, gdyż w Paryżu zaczęto podrabiać. — **AWRANIN** sprzed. się we wszystkich aptekach, a gdzie go niema dotąd, wysyłamy za zaliczką pocztową. — **ADRESUJCIE:**

AWRAKHOFF, 6, rue Maubland. — PARIS (15). — (Metro Vaugirard).

OSZCZĘDNOŚCI SKŁADAJ I WYSYŁAJ PIENIĄDZE DO POLSKI
JEDYNIEM ZA POŚREDNICTWEM

BANKU POLSKA KASA OPIEKI

(BANK P. K. O.)

187, rue de Courcelles, PARIS (17) .. Metro Pereire. AGENCJA POŁNOGNA: L E N S, 7, Rue de la Paix.

:-:- Konto pocztowe: 1401 - 65 - Paris :-:- :-:-

Oprocentowanie depozytów 5 3/4 rocznie. Wypłata na każde żądanie.

Najniższe stawki przekazowe. — Wypłata rent.

Wykonywanie wpłat i wypłat oraz wymiana książeczek Pocztowej Kasy Oszczędności w Warszawie
na książeczki Banku Polskiej Kasy Opleki.

Książeczki Banku P. K. O. mogą być wymienione w Polsce na książeczki Pocztowej Kasy Oszczędności
Informacyj o Banku P. K. O. udzielają Konsulaty R. P., oraz Opleki Polskie.

NAJDOŚKONALSZE

PATEFONY

W CENIE FR. 235 .. FR. 450
FR. 600 METALOWE

ORAZ: GRAMOFONY z TRABA

z 2 LETNIA GWARANCJA — BĘDA WAM

DOSTARCZONE ZA WPLACENIEM: FR. 50

1821 RYBY REBETA NA 10 MIESIĘCY

PLITY POLSKIE UKRAIŃSKIE I ROBYZBIE

PO FR. 15 I FR. 20

UWAGA! PRZY KUPNIE ZA GOTÓWKĄ

DARMO 4 WIELKIE PLITY

HARMONJE RECZNE NIEMIECKIE

POLSKIE (STAMIROWSKI) CZESKIE HELIGONKA

NA PLATACK MOSIEZNYCH

SKRZYPCE, MANDOLINY ORAZ

NUTY I SZKOŁY DO NICH

PISAC LUB UDAC SIĘ DO:

PHONO-MESLAY

45 RUE MESLAY PARIS III

DOSTARCZAM DO FRANCJI
TANIE CZESKIE PIERZE
BENEDIKT SACHSEL
Lobzy Nr. 346 u Pilzen
CZECHY
(République Tchécoslovaque)

kilogram białego darte go 30 fr., lepszego 40 i 50 fr.; mię-
kiego jak kwap 65 i 75 fr.; najlepszego 90 fr. — Ceny we
frankach francuskich Wysyła bezpłatnie i bez cla za za-
liczką pocztową. Opakowanie się nie wlicza. Wymieniam
i odbieram napowrót. — Próbką darmo. — Paczki z
Czech do Francji są około 14 dni w drodze.

SPACJALISTA (Fakultetu Paryskiego) przyjmuje

z WARSZAWSKĄ AKUSZERKĄ JADWIGĄ 34, Bd. de la Vilette, Paris (19) — Telefon Nord 46-65.
Metro: Belleville. Tramwaj: 5. Autobusy N-FB z Gare du Nord A Y. — GABINET Z KLINIKĄ są urządzone
według najnowszych wymagań nauki. Choroby kobiece i dziecięce, wewnętrzne. Wypadki przy pracy, szczepienie ospy,
masaże, bańki suche i cięte. Diatermia, Darsonulizacja. Lampa Kwarcowa. Przyjmuje się kobiety na czas położu. Nieza-
możne umieszcza się w zakładach i szpitalach bezpłatnie. Codziennie: od 9-12 i od 4-9. W Niedziele i święta od 9-4

ORGAN ZJEDNOCZENIA POLSKICH TOWARZYSTW KATOLICKICH

POLAK W EFRANCJI

Adres Redakcji i Administracji
263-bis, rue St. Honore, PARIS (1^e)

Konto Czekowe Nr. 97.067.
Telefon : Richelieu 90.40

Prenumerata: we Francji — 3 fr. mies.
w Belgji — 4 fr. mies.

Spoczynek niedzielny

Do przykrych zjawisk jakie napotykamy na emigracji we Francji, należy obojętność z jaką traktuje się święcenie niedzieli i świąt. Wielu naszych rodaków zapomina, że i na emigracji istnieje obowiązek, aby w niedziele i święta być na Mszy św. i wstrzymać się od pracy ciężkiej. Jedni tłumaczą się, że «nie rozumieją mszy francuskiej», chociaż Msza św. jest przecież ta sama co w Polsce, w języku łacińskim. Zresztą nawet w miejscowościach, gdzie jest stały ksiądz polski, chociaż ilość rodaków na Mszy św. jest znacznie większa, jednak i tam długo jeszcze nie są wszyscy. Drudzy znowu tłumaczą się, że ciężko pracować muszą, bo im patron każe, albo dlatego, że zarobki kiepskie zmuszają ich do pracy w niedzielę.

Jakże przedstawia się istota spoczynku niedzielnego podług przepisów Kościoła katolickiego? Kanon 1244 kodeksu prawa kanonicznego stanowi: «w niedziele i święta nakazane, należy być na Mszy św., zaniechać należy robót służebnych, jarmarków, sprzedaży i kupna». «Carta del Lavoro» z roku 1927 przepisuje: «pracownik ma prawo do spoczynku w jeden dzień tygodnia, t. j. w niedzielę», czyli ustawa faszystowska uznaje za dzień spoczynku tylko niedzielę i odnosi się tylko do robotnika. W średnich wiekach zarządzenia magistratów nie mówiły o zakazie pracy w niedziele, bo to się samo rozumiało, iż niedziela służyła jedynie praktykom religijnym i spoczynkowi, a ustawy pilnowały tylko przestrzegania spoczynku niedzielnego i karały nadużycia. Stare prawo austriackie surowo przestrzegało święcenia niedziel i świąt. Jeszcze przed rokiem 1848 urzędnicy i nawet profesorowie uniwersytetu, ustawowo byli zobowiązani do słuchania Mszy św. w niedziele.

Dzisiejsze ustawy w państwach europejskich nie respektują wcale religijnego charakteru niedzieli i spoczynku niedzielnego. Gdy ustawa państwowa nakazuje spoczynek, to nie ze względu religijnego, raczej ze względu na zdrowie pracownika. Sprowadziła ten nowy pogląd na spoczynek niedzielny reformacja religijna w 16-tym wieku, zaczęła przysłać w krajach protestanckich pogwałcenie niedzieli, wyjąwszy Anglii. — Dzisiaj również w świecie protestanckim uznaje się wielkie szkody, jakie przynosi pogwałcenie spoczynku niedzielnego. Pastor protestancki Bell z Osnabrueck w roku 1914 założył ewangelicki

związek dla ścisłego przestrzegania święcenia niedzieli, a osobny regulamin nakładał surowe zobowiązania na członków związku. «Społeczny kongres ewangelicki» w Norymbardze w roku 1914, ze względu na zdrowie ludu, moralność i kulturę, domagał się pełnego spoczynku niedzielnego. Po wojnie niejaki Dr. Fleskamp pisał: «Jaka niedziela takie życie ludzi, gwałcenie niedzieli, które dziś widzimy, to zarazem obraz nędzy Europy».

Już rewolucja francuska próbowała skończyć z niedzielą, to też w roku 1793 rządy teroru wprowadziły zamiast tygodnia i niedzieli, jako dnia spoczynku, t. zw. dekady. Niedługo jednak ten system się utrzymał. Rząd bolszewicki Stalina w Rosji wprowadził w roku 1929 nieprzerwany dzień pracy, czyli niema być żadnej niedzieli i niema być świąt, wszystko ma być w ciągłym ruchu. Tylko pewien procent robotników, co piąty dzień ma urlop. Celem ustawy bolszewickiej jest wykluczenie wszelkiego spoczynku o charakterze religijnym i duchowym. Inaczej, niż w Rosji pod rządami Stalina (gdzie też, zresztą, podług ostatnich komunikatów, mają zajść zmiany w kierunku przywrócenia dnia siódmego, jako dnia spoczynku), w Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej wprowadza się pięciodniowy tydzień pracy, czyli dwa dni mają być dniami spoczynku.

Wrogiem spoczynku niedzielnego, poza chęcią zysku i materialistycznym poglądem na świat, to w dniach dzisiejszych jest sport. Dzisiaj najmniejsza dziura, czy to miasteczko, czy wieś urządza w niedzielę zawody — wyścigi, piłka nożna jest na pierwszym planie. Dochodzi aż do śmieszności pod tym względem tak, iż zapalony footballista, jak notowało jedno pismo napisał w testamencie: «na moim grobie połóżcie jako symbol piłkę nożną». Tak też jest, piłka nożna, dysk, tennis, to symbol dzisiejszej Europy. Zdaje się jakoby niedziela została ustanowiona tylko dla sportu i footballu. Zapomina się doszczętnie, czem ma być niedziela podług nauki katolickiej, t. j. że niedziela należy do duszy, do rodziny, do Kościoła.

To też i na emigracji nie zapominajmy, że w niedzielę należy pójść do kościoła i nie pracować ciężko. Na gospodarstwach umowa polsko-francuska przewiduje, że patron ma prawo żądać tylko najniezbędniejszych posług.

Od blisko pięciu miesięcy są w sprzedaży we Francji polskie papierosy: **MADEN, EGIPSKIE, ŻŁOTA PANI, EGIPSKIE SPECJALNE** — i zdobywają sobie coraz większe powodzenie. Rodacy, którzy dotychczas palili polskie papierosy tylko dorywczo, powinni pamiętać, że na niedzielę, święta lub też na jakiegokolwiek zebranie towarzyskie, bale lub uroczystości rodzinne — należy bezwzględnie zaopatrzyć się i często wać się wzajemnie tylko polskimi papierosami. Jeśli do jakiejś miejscowości nie doszły jeszcze polskie papierosy należy o tem napisać pod adresem: «Boite Postale 77, à Neuilly sur Seine».

EWANGELJA NA NIEDZIELĘ CZTERNASTĄ PO Z. ŚWIĄTKACH. MAT. VI. 24 — 33.

W on czas mówił Jezus uczniom swoim: Żaden nie może dwom panom służyć. Bo albo jednego będzie nienawidził, a drugiego będzie miłował; albo przy jednym stać będzie, a drugim wzgardzi. Nie możecie Bogu służyć i mammonie. Dla tego wam powiadam, nie troszczcie się o duszę waszą, cobyście jedli; ani o ciało wasze, czembyście się odziewali. Ażajż duża nie jest ważniejsza niż pokarm? i ciało niżli odzienie? Wejrzyjcie na ptaki niebieskie, iż nie sieją, ani żną, ani zbierają do gumien: a Ojciec wasz niebieski żywi je. Ażajż wy nie-daleko ważniejsi niż one? I kto z was obmyślając może przydać do wzrostu swego łokieć jeden? A o odzienie przecz się troszczycie? Przypatrzcie się liliom polnym jako rosną; nie pracują, ani przędzą. A powiadam wam, iż ani Salomon we wszystkich chwale swej nie był odziany, jako jedna z tych. A jeśli trawę polną, która dziś jest, a jutro będzie w piec wrzucona, Bóg tak przyodziewa; jakoż daleko więcej was małej wiary? Nie troszczcie się tedy mówiąc: Cóż będziem jeść, albo co będziem pić, albo czem się będziemy przyodziewać? Bo tego wszystkiego poganie pilnie szukają. Albowiem Ojciec wasz niebieski wie, że tego wszystkiego potrzebujecie. Szukajcież tedy naprzód Królestwa Bożego i sprawiedliwości jego, a to wszystko będzie wam przydano.

Żądza pieniędzy jest z namietności ludzkich najtrudniejszą bodaj do zwalczania, a jednak bardzo w sercu ludzkim zakorzenioną, przeto nader niebezpieczną dla zbawienia duszy. Wszystkie wieki ją znały, poeta pogański wyraził ją w słynnym zdaniu: *auri sacra fames* (haniebnny głód złota). Skąd się bierze, iż pospolita materja może tak nad sercem ludzkim panować? Otóż życie ekonomiczne domaga się ustawicznej wymiany wyrobów, ponieważ nie możemy zaspakajać wszystkich naszych potrzeb o własnych siłach. Lecż, aby wymieniać wytwory, trzeba znać ich wartość, a do tego musi istnieć miara wartości w pewnym kruszcu, mającym odpowiednie właściwości jak podzielność, trwałość, cenność, dogodność. Jest niem złoto, które też dla tych zalet jest wszędzie bardzo pożądanem, jako miara wartości i narzędzie wymiany, słowem jest wskazanym pieniądzem.

Posiadanie więc pieniądza daje możność nabycia wszelkich możliwych rzeczy i zaspokojenia wszelkich prawdziwych i urojonych potrzeb. Stosownie do tego, czy pieniądz jest środkiem dla osiągnięcia wyższego celu, czy też celem samym w sobie, — a to zależy znów od ducha chrześcijańskiego lub materialistycznego jednostek — pieniądz jest dobrym sługą albo złym panem.

Jako dobry sługa pieniądz ułatwia uczciwe istnienie swemu posiadaczowi, pomaga biedzie innych, wznosi kościoły, przytułki, szkoły, utrzymuje urzędników i wojsko, słowem może oddać niezliczone usługi i jest najlepszą miarą szczodrobliwości ludzi majątnych. Sam P. Jezus wskazuje nam, abyśmy czynili hojnie jałmużnę z rzeczy, które nie są niezbędne dla naszego bytu, — pieniądz pozwala nam znakomicie się

uścić z tego obowiązku.

Lecż pieniądz staje się naszym panem — i bardzo złym panem, skoro w nim widzimy nieograniczoną możność zdobywania bogactw, aby innych od siebie uzależniać, ich potrzeb nie uwzględniać, a nawet przeszkadzać im w osiągnięciu pewnego dobrobytu, wyzyskiwać ich biedę, natomiast nic swemu samolubstwu nie odmawiać. Żądza złota wytwarza skąpstwo, obojętność na niedolę bliźniego, pogardę dla niezamożnych. Szczególniej ona razi, gdy towarzyszy jej pewna ogłada towarzyska, lub godność społeczna, jak kapłaństwo, która z istoty swej przeciwstawia się tej poziomej namietności: ona to zgubiła nawet jednego z Apostołów Pańskich! Wywołuje ona wielkie zamieszanie w życiu publicznym, podsyca zazdrość i nienawiść, przygotowuje przewroty i rzezie. Tego wszystkiego łatwoby można uniknąć, gdybyśmy pamiętali, iż panem życia nie jest pieniądz, lecż Bóg, który nam nigdy nie odmówi rzeczy niezbędnych, a więc i niezbędnych pieniędzy do życia, skoro my Boga weźmiemy za cel prawdziwy naszego istnienia, a pieniądz za jeden ze środków, aby Mu właściwie służyć. Bóg jest naszym Ojcem i nie może zapomnieć o swych dzieciach, ale też winniśmy do Boga się uciekać w naszych potrzebach z ufnością dziecka.

Pieniądz może być bożyszczem tylko dla tych, co Boga utracili, dlatego jego głównym czcicielem jest żydostwo, które, splamiwszy się krwią Jezusa, Syna Bożego, nie może mieć więcej w Bogu nadziei dla zdobycia panowania nad światem.

My zaś szukajmy najpierw Królestwa Bożego i sprawiedliwości Jego, a znajdziemy potrzebny dostatek w tem życiu, a chwałę wieczną w przyszłym. Amen.

Ks. Julian UNSZLICHT.

100.000 FR. NAGROD

L'OFFICE DES CONCOURS

PARIS — 60, RUE DE MARCADET — PARIS

B-R-N
K-O-A
S-I-IA

prześle prezent wartości 75 franków każdemu czytelnikowi, który wypełni kreski między literami podając nazwę trojga zwierząt znajdujących się na fermie. Dołączyć do odpowiadzi kopertę ze znaczkiem z nazwiskiem i adresem.

żaden obowiązek kupna

Nic do płacenia, aby wziąć udział w konkursie

SPRAWY DUSZPASTERSKIE:

Ks. PISKORZ:

Le Havre: kościół Notre Dame de Neige: 28. sierpnia od 7-8 spowiedź; 29 sierpnia: spowiedź od 7-8 rano i 5-7 popoł. 30. sierpnia: spowiedź od 7-11, msza św. o godz. 11-ej, nieszpory o godz. 4. popoł.

Ks. UNSZLICHT

Ks. Unszlicht przebywa do końca b. m. w Ablis (S. et O.), pręsbystere.

Ks. ROGACZEWSKI:

30 sierpnia: Hetange-Grande: 7—8 spowiedź, 8 g. msza i kazanie; 30-go Uckange: 10—11 spowiedź, 11,30 msza, kazanie, godz. 15 nieszpory.

Ks. ZIEMSKI:

30. sierpnia: Joudreville, 7—8 spowiedź, 8 msza św., kazanie; Boulogny: 10—11,15 spowiedź, 11,15 msza św., kaz.

NAUKA I ROZRYWKA

Grupa uczenic Szkoły Gospodarstwa w St. Ludan

Nie zawsze udaje się połączyć naukę z rozrywką. Aby jednak nauka nie była zbyt trudną, starają się nauczyciele i wychowawcy dojść do tego, by można uczniom dać nie tylko poważną naukę i wychowanie, ale także dodać do programu szkoły rozrywkę, która nie tylko nie męczy, lecz również jeszcze czegoś douczy.

Znakomicie udaje się tak pojęty program nauki w Szkole Gospodarstwa Domowego dla dziewcząt w St. Ludan. Dziewczęta uczą się tam dużo pożytecznych rzeczy, które im, jako przyszłym gospodyniom, bezcennie wprost oddadzą usługi, a także pozwolą zdobyć lepszą posadę. Bo prócz języka polskiego i francuskiego, historii, geografii, prócz wszystkiego, co wchodzi w zakres gospodarst-

wa domowego, prócz księgowości, którą każda dobra gospodyni prowadzić powinna, prócz nauki gry na fortepianie, zdobnictwa, pisania na maszynie, którą pobierać mogą, gdy zechcą, szkoła daje im także miłą rozrywkę. Kto nie wierzy, niech popatrzy na nasz obrazek.

Rodzice, rozważcie dobrze wszystkie korzyści, jakie daje szkoła w St. Ludan, a napewno już w najbliższych dniach zapisiecie swoje córki na nowy kurs rozpoczynający się w październiku. Utrzymanie i mieszkanie kosztuje tylko 180 franków miesięcznie, nauka jest bezpłatna. Jeszcze dziś piszcie, aby nie było za późno, pod adresem:

ECOLE MENAGERE, St Ludan, p. Hindesheim, B. Rh.

Wędrowki ryb

Od pewnego czasu szczególniejszą uwagę poświęca się niezmierznie ciekawemu zjawisku, jakim są wędrowki ryb. Interesujące wyniki w tej dziedzinie zawdzięczamy badaczowi duńskiemu J. Schmidtowi, który pierwszy w sposób naukowy zaczął badać znane już od dłuższego czasu wędrowki ryb.

Węgorze np. w głębiach morskich odbywają podróże po kilka tysięcy km., zanim po drugiej stronie Oceanu dotrą do miejsc ikrzenia między wyspami bermudzkimi i zachodnio-indyjskimi, w pobliżu zatoki meksykańskiej. Młode węgorze wracają tą samą drogą do dawnego miejsca pobytu rodziców. Ta wędrowka powrotna zajmuje dwa lata czasu, zanim docierają do wybrzeży Anglii. Inaczej postępuje łosoś, który w morzu się chowa, by w czasie ikrzenia popłynąć w górę rzek nieraz na dwa tysiące km. i dalej.

Zresztą prawie wszystkie inne gatunki ryb naszych odbywają dalekie wędrowki, jak jesiotry, minogi, wszelkie odmiany pstrągów, jak również niektóre gatunki białorybów, jak barwień, brzanek.

Okoliczność, że rozmaite gatunki ryb zmieniają często miejsce pobytu, oddawna już była znana, lecz bardzo mało wiedzieliśmy o znaczeniu tych wędrowek, o ich rozmiarach, trwaniu, kierunku i sposobie wędrowania. Ustalono jest, że są

one właściwością gatunkową ryb, wywołaną reakcją na pewne podrażnienia, w pierwszym rzędzie popędem samozachowawczym. Jest bowiem rzeczą znaną, że prawie wszystkie wędrowki odbywają się w celu ikrzenia. Są także jeszcze inne przyczyny wędrowek, jak np. szukanie obfitego pożywienia lub niebezpieczeństwo, związane z dotychczasowym miejscem pobytu.

Na ogół ryby płyną pod prąd, który wyczuwają za pomocą linii bocznej, stanowiącej szósty zmysł ryby. Za pomocą tego zmysłu ryba potrafi rozpoznać w rzekach ujścia dopływów, dalej miejsca, gdzie znajdują się śluzy, przetoki, młynny wodny i t. d.

W morzu wywiera wpływ na pobyt ryb nieraz wzrost zawartości soli. Zmiana oświetlenia powoduje u niektórych ryb przerwę w wędrowce i tłumaczy wędrowanie ciemnymi nocami. Wreszcie wielkie, nieraz wręcz decydujące znaczenie posiada temperatura wody dla podjęcia wędrowek. Najważniejszym momentem jest tu zapotrzebowanie tlenu, które albo samo albo łącznie z innymi reakcjami nakłonić może ryby do podjęcia wędrowki.

Jakim głębszym przyczynom przypisać należy najdalsze wędrowki węgorzy i łososiów, nie jest dotąd dostatecznie wyjaśnione. Przyjęcie specjalnego instynktu i subtelnej pamięci nie daje dostatecznego wyjaśnienia. Prawdopodobnie odgrywają tu najważniejszą rolę odziedziczone właściwości, tłumaczące się zmianami geologicznymi ziemi.

Badania wędrówek rybich napotykają dlatego na wielkie trudności, ponieważ ryby nie można oznaczyć podobnie jak ptaka za pomocą pierścieni i t. p. Mimo tych trudności udało się ustalić pewne bardzo ciekawe szczegóły. O węgorzu wiemy, że najchętniej wędruje w nocach burzliwych, o nowiu księżyca, z przeciętną szybkością 14 km. na dobę. Łosoś w wędrówkach swych na morzu rozmaitema rozwija szybkość, która dochodzi do 60 km. na dobę. Płastugi potrafią przebyć w 300 dniach 600 km. Podobne, chociaż z natury rzeczy nie tak dalekie wędrówki, odbywają wszystkie nasze ryby rzeczne, posuwając się pod prąd kilka km. dziennie. Badania tych wędrówek dały już dość pokaźne wyniki, posiadające także znaczenie praktyczne dla hodowli.

JAK ROŚNIE CENA AUTA W DRODZE Z AMERYKI DO EUROPY

W Ameryce auto jest tanie w stosunku do siły nabywczej ludności, jak również w stosunku do swej wartości.

Zupełnie inaczej przedstawia się ta kwestja z chwilą, gdy auto wyprodukowane w Ameryce, dostaje się do składu importera europejskiego. Cena jego wzrasta minimum o 50 proc. wartości wozu, a często o 100 proc. i wyżej. W zależności od cła w pierwszym rzędzie i od rozmaitych kosztów i opłat przy przewozie.

Weźmy np. auto amerykańskie w cenie 1000 dolarów wyprodukowane w Detroit. Transport tego wozu do Niemiec będzie kosztował 111,55 dol., do Włoch — 133,38 dol., do Polski — 169,75 dol. Przewóz koleją i opakowanie jednakowe, jednakowe dla tych trzech krajów, wynoszą 45 dol. i 54 dol.; ubezpieczenie: 7,30 dol. dla Polski, 1,11 dol. dla Niemiec, 2,84 dol. dla Włoch. Opłaty konsularne: 10 dol. dla Polski. Cło: 629,25 dol. dla Polski, 239,19 dol.

Król Aleksander jugosłowiański, który w tych dniach obchodził uroczyste 10-lecie swego panowania

dla Niemiec, 613,78 dol. dla Włoch. Opłaty portowe: 16,20 dol. dla Polski, 3,15 dol. dla Niemiec, 10 dol. dla Włoch. Procenty: 19,29 dol. dla Polski, 18,17 dol. dla Niemiec, 18,53 dol. dla Włoch. Remont: 10 dol. dla tych trzech krajów. Rejestracja: 59,60 dol. dla Polski, 106,39 dol. dla Niemiec, 39,34 dol. dla Włoch.

Po zsumowaniu wszystkich powyższych pozycji okazuje się, iż auto, które kosztuje na miejscu, w Ameryce, 1000 dol., po sprowadzeniu go do Polski kosztuje 2020,39 dol., do Niemiec — 1597,71 dol., do Włoch — 1941,87 dol.

Antek Śmiga na wojnie

Wychyl-no się, Antek, z zagórki! ślepie masz najbys-trzejsze to dojrzysz czy nasi nie idą.

— A jakże już ci idą! Powiedział porucznik, że nad wieczorem posiłki przyśle, a teraz przecie samo południe.

— Jezu! Jezu! Już chyba strzymamy! — jęknął jakiś głos opodal rozmawiających.

— Bo i nie strzymamy — przyświadczył mu drugi.

— Ejże! A dalibyście się wziąć bolszewikom jak barany? Przepuścilibyście tę dzic na naszych braci? Oj chłopaki! chłopaki! Postawili nas tutaj, kazali strzelać do tych pogan zatraconych, kazali wytrwać do wieczora, dopokąd posiłki nie przyjdą — to jakże? Nie wytrwalibyśmy? Stchórzylibyśmy i uciekli? Czy my to zdrajcy Ojczyzny własnej? A toż śmierć lepsza niżli taka hańba! — tak prawil najmłodszy z żołnierzy, Antek Śmiga, a oczy gorzały mu jak świece.

Ten i ów podrapał się w głowę, ten i ów coś mruknął ale nikt nie zaprzeczył. Dzieciak jeszcze ten Antek, prawda, nagada często prosto z mostu, ale ma słuszość zawsze. Kochają go też towarzysze wszyscy, kochają i żaden mu marnego słowa nie powie. Bo jakże takiego chłopaka nie kochać, kiedy zawsze wesół, zawsze uczynny, o sobie nigdy nie pamiętający, a jeno drugim pragnący wygodzić. A w ogień zawsze pierwszy idzie.

— Ja się tam śmierci nie boję, powiada, dotąd mnie kula nie trafi, dopóki jestem Ojczyźnie potrzebny.

Bo Ojczyznę kocha ten dzieciak nadzwyczajnie.

Więc i teraz kiedy towarzysze poczęli na swą dolę żołnierską narzekać, nie mógł strzymać i ostre słowa prawdy im powiedzieć.

Ale że narzekali, to znów nie tak wielce dziwnego nie było. Od świtania już siedzą za tą górą w płytkim rowie, który ani od kul dostatecznie nie zasłania, ani nawet cienia nie daje.

A skwar, że niech ręka Boska broni!

Dwadzieścia ich było — pozostało tylko dziesięciu. Chwała Bogu, że bolszewicy są przekonani, że to Bóg wie jak silny oddział — nie zbliżają się więc zanadto, a tylko zdala ogniem prażą! Cała ziemia wokół szrapnelami zryta. Kule brzęczą koło głów niby osy natrętne, a na każdej z nich jedzie śmierć, jeno że nie wszystkim ona sądzona. To też zuchy nasze nie lękają się tych os-kul. Jeno, że to już tak długo trwa, tak strasznie długo!

A tu gorąco nie do wytrzymania! Żywy ogień leje się z nieba. Ubranie przygnęło do ciała, karabin parzy dłoń, pot oczy zalewa. W gardle wyschło, język stwardniał jak kołek, ciemne plamy zaczynają wirować przed wpółślepiem oczyma... żeby choć trochę wody... choć jeden jedyny lyk!.. choć kropkę...

O znów podnosi się cichy jęk, a za nim drugi.. trzeci... «Wody! wody! Jezu! Jezu! już nie wytrzymam...»

Antek widzi, że to nie przelewki. Widzi, że towarzysze ledwie trzymają się na nogach jak i on sam, i widzi — słońce jeszcze tak wysoko, och! Boże jedyny! — tak strasznie wysoko, a do wieczora daleko. Co robić? Przestać

W Paryżu bawi sułtan Maroku, Moulay Youssef, przybyły do stolicy celem zwiedzenia Wystawy Kolonjalnej

TARG NA OWADY

Pewnego rodzaju osobliwością są doroczne targi owadami we Frankfurcie, urządzone zazwyczaj w sezonie letnim. Ściągają tu z całego świata amatorzy, kupcy i nabywcy, wśród których nie brak uczonych wszechświatowej sławy, królów mody, szukających w świecie owadów nowych tematów łączenia barw, wreszcie kolekcjonerów, których majątki oceniane są nierzadko na miliony dolarów.

Częstokroć zbiera się cały tłum dookoła szklanej klateczki, zawierającej rzadki okaz, i wystaje godzinami, z godziny na godzinę podbijając cenę jakiegoś niezwyklego motyla czy skarabeusza. By dać pojęcie o wysokości cen na niektóre gatunki motyli, wystarczy przytoczyć następujący fakt. Otóż w obecnym sezonie pani Sybil Cinery-Clenn, znana angielska kolekcjonerka owadów, kupiła 3 motyle brazylijskie za łączną sumę 890 funtów, podczas gdy sprzedawca kupił te same motyle przed tygodniem za 250 dolarów.

walczyć? Poddać się? to znaczy zdradzić swoją armję, zdradzić Ojczyznę. Nie! nie! za nie!

I Antek zdobywa się na czyn szalony.

— Chłopaki, powiada, widzicie tę kępę drzew na lewo?

— Tę co to niedaleko bolszewickiej pozycji?

— Tę właśnie. Tam jest źródło ja wiem, bo jestem z tych okolic.

— Wielka to nowina. Co z tego, że jest źródło koło bolszewików, kiedy my z niego nie będziemy pili.

— Hm! a jakby tak...

Antek już słów zaczętych nie kończy. Po chwili zabrzęczał kilkoma pustymi manierkami, zasalutował zdumionym towarzyszom jak na paradzie i śmignął z rowa. Zanim opamiętali się co zamierza uczynić już przebierał się chyłkiem brudami ku ciemniejącej się kępie drzew. A właśnie tą stroną najwięcej leciało...

Umyślnie odwrócili towarzysze oczy. Zginie, jak amen w pacierzu, bo i po co na śmierć druha patrzeć? Ścisnęły się żalem serca. Łzy zakręciły się w oczach. «Szkoda chłopaka, jak Bogą kocham» — mruknął ktoś głucho — i takie osłabienie i zniechęcenie na nich przyszło, że mało który ręk nie opuścił i na dnie rowu nie przysiadł. Mijał czas wolno, strasznie wolno. Jak długo trwali tak, nie wiedzieli.

A już bolszewicy, milczeniem naszych ośmieleni, gwałtowniej poczęli napierać. Chwila jeszcze a przekonawszy się, że to co brali za silny oddział armji polskiej jest tylko garstka ludzi, wpadną, wymordują ich i ruszą naprzód na

niespodziewające się napaści wojsko polskie, które gromadzi się po drugiej stronie lasu.

Ważą się losy...

Nagle z tej martwoży wyrwało naszych żołnierzy radosne pogwizdywanie. Spojrzali i aż zakrzyczeli z radosnego zdumienia. Antek to bowiem przebierał się z powrotem do swoich, pogwizdując przez zęby i kołyszając w rękach napełnione wodą manierki.

Dziw, że go nie udusili w uściskach. Aż musiał się im bronić ze śmiechem, wołając:

— Adyć dajcie mi spokój! Pijcie lepiej! Przecież nie po to laż pod kule bolszewickie, żebyście mi gnaty łamali, jeno żeby wam wody przynieść! No kiedy mówię pijcie, to pijcie, a mnie niech który trochę zostawi, bo niecnota kula już przy samym okopie dziurę w manierce zrobiła i wszystka woda wyciekła. Dobrze, że choć przy źródle napiłem się na zapas. A strzelali do mnie psubraty, jak do przepiórki. Ale niedoczekanie ich!..

Natychmiast inny wygląd przybrał nasz oddziałek. Nie, żeby ich ta odrobina wody tak odrazu na nogi postawiła i ochoty dodała, ale sam przykład Antkowy tak ich pokrzepił, tak wsparł na siłach, że już i bardzo na słońce nie spoglądali czy do wieczora daleko, a tak prażyli wrogów, jakby nie dziesięciu ich było ale kilkaset.

Antek jednak nie mógł wysiedzieć na miejscu. Gdy poczęło słońce dopiekać, a towarzysze skarżyły się na pragnienie, obejrzał się za próżnymi manierkami.

— Coś ty oszalał! znów chcesz iść do źródła? śmierci szukasz? — mówią mu towarzysze.

Międzynarodowa akcja przeciwko kontroli urodzin

Zainicjowana przez organizację lekarzy katolickich w Stanach Zjednoczonych, «Catholic Physicians Guild», akcja przeciwko kontroli urodzin wykazuje już znaczne postępy. Kieruje nią profesor Cox. Założono międzynarodowy sekretariat, który przez rozpowszechnianie odpowiedniej literatury zwalcza tendencję do ograniczania potomstwa. Chociaż zwolennicy kontroli urodzin w Ameryce występują z wielkim hałasem, to jednak — zdaniem prezydenta Towarzystwa lekarskiego, prof. dra. Healy, który również należy do Guild'u — nie znajdują poparcia ze strony korporacji lekarskich. Według opinii wielu powag naukowych zapobieganie ciąży przez użycie pewnych środków winno być odrzucone nie tylko ze względów moralnych, lecz również czysto zdrowotnych. Wszystkie te środki bez wyjątku szkodzą kobiecie i skracają jej życie. Jeżeli ogłoszenia w pismach, zalecające stosowanie tych środków, będą się zjawiały nadal, to w interesie utrzymania rasy amerykańskiej konieczna będzie ingerencja prawa. Kontrola urodzin nie jest wogóle czemś nowym. Stosowanie jej jednak zawsze pociągało za sobą zagładę danych plemion lub nawet całych narodów.

Już ostatnie dni sierpnia

czyli, że mijają już dwa miesiące w nowym półroczu. Najwyższy więc czas, aby odnowić prenumeratę. Wszystkim naszym abonentom, którzy jeszcze przedpłaty na drugie półroczcie nie uiścili, przypominamy, by zechcieli, nie czekając na nasz mandat, wysłać zaległość.

Administracja

— E co znowu, śmieje się Antek, ani mi się śni jej szukać, sama ona do mnie przyjdzie kiedy będzie pora. Tymczasem leczę po «drugą porcję».

A gdy wracał, to już nie chyłkiem, kulom się kłaniający nie! szedł prosty jak topola strzelista, śpiewał na całe gardło, tak był ufny w siebie. A nie wiedział nieborak, że już śmierć za nim po bruzdzie cichutko się skrada, a pazury wyciąga... Nie słyszał jej cichego wołania w słońcu kul...

Dogoniła go Kostucha tuż przed okopem... ostrą kulą serce przebiła — trysnęła krew czerwona, gorąca!

Uśmiechnął się jeszcze do nich i szepnął, z trudem głos dobywając:

— A to już wieczór blisko... porucznika z pomocą tylko co nie widać... wytrzymaliśmy...

To były ostatnie jego słowa.

Nie płakali nad nim towarzysze, nie! jeno z taką zawziętością poczęli strzelać do wrogów, z takim zapamiętaniem, że nawet nie wiedzieli kiedy czerwone słońce słończyło się za las i zagasło.

Dopiero gdy przeraźliwe wrzaski bolszewickie dały znać, że nasi zaszli im od tyłu, odetchnęli ciężko i powtórzyli słowa zabitego Antka śmigi: «Wytrzymaliśmy!»

A kiedy po rozgromieniu wroga doskoczył ku nim porucznik z podziękowaniem za męstwo i wytrwałość, pokazując na martwe ciało towarzysza rzekli:

— To jego zasługa, że wytrzymaliśmy na stanowisku. On nas do tego zagrzewał i on dał nam przykład jak powinno się spełniać swój obowiązek żołnierski.

Demokratyczno-masońska republika hiszpańska

Jedna z tutejszych agencji telegraficznych ogłasza z Madrytu najważniejsze artykuły z projektu hiszpańskiej konstytucji.

Hiszpanja tworzy demokratyczną republikę. Władza wszystkich instytucji państwowych wywodzi się z narodu. Tworzenie autonomicznych okręgów w obrębie państwa jest pod pewnymi ściśle określonymi warunkami możliwe. Zasadnicze ustawy republiki hiszpańskiej muszą być jednakże w takim autonomicznym okręgu przestrzegane.

Religji państwowej nie ma. Wszystkie religie podlegają ogólnym prawom państwa, któremu nie wolno gospodarczo popierać żadnego związku religijnego ani też żadnej instytucji religijnej. Wszystkie zgromadzenia religijne zostaną rozwiązane, a majątek ich w całości przechodzi na państwo.

Wszyscy Hiszpanie bez wyjątku są przed prawem równi. Obie płcie są równouprawnione. Proklamuje się wolność sumienia i religji. Czynne prawo wyborcze uzyskują wszyscy obywatele z ukończonym 21 rokiem życia, prawo bierne po ukończeniu 23 roku. Nauka szkolna należy do obowiązków państwa, jest bezpłatna, przymusowa i będzie prowadzona na zasadzie liceistycznej.

Nowe kortezy wybrane zostaną na podstawie wyborów powszechnych, bezpośrednich i tajnych. Prezydent republiki w takich samych wyborach zostaje wybrany na lat 6. Prezydentem wybrany być może jedynie obywatel Hiszpanji po ukończeniu 40 lat.

NAPOLEON O CHRYSZTUSIE

Odkrycie nieznanego rękopisu Napoleona w bibliotece Kurnickiej przez prof. Askenazego zwróciło uwagę świata kulturalnego na wielkiego cesarza jako na pisarza i myśliciela.

Należy zaznaczyć, że wśród puścizny rękopismiennej po Napoleonie, pozostały również rozważania o religji. Cytujemy tu piękny werset o Chrystusie Panu:

Znam ludzi; Chrystus człowiekiem nie był. Ludzie płycy porównują Chrystusa z założycielami państw światowych lub też religij. Niema tu jednak żadnych podstaw do porównania: między Chrystusem i jego religją a innymi religjami jest olbrzymia różnica. Pogaństwo nie cieszyło się nigdy uznaniem mędrców greckich: sądzili o nim jednakowo nieprzycylnie Sokrates i Pythagoras, Platon czy Perykles. Przed tajemnicami i nauką Ewangelji skłaniają się najwznioślejsze duchy. W Chrystusie wszystko napędza mnie podziwem. Nie widzę żadnego związku i pokrewieństwa między Nim a znakomitościami świata. Chrystus stoi sam, jedyny. Aleksander, Cesar, ja — założyliśmy monarchje światowe. Na czym-że jednak opierały się dzieła naszego geniusza? Na przemocy. Chrystus natomiast założył swe królestwo na fundamencie miłości i jeszcze w chwili miliony gotowe są ponieść za Niego śmierć!

CIEKAWY PRZYKŁAD TELEPATJI

Donoszą z Budapesztu o ciekawym wypadku telepatji, którego bohaterką jest pewna staruszka, Marja Szabo, zamieszkała na wsi w okolicach Szegedynu. Jeden z jej synów wyemigrował do Ameryki przed dwudziestu laty, ponieważ zaś od chwili swego przyjazdu do New-Yorku nie dawał żadnego znaku życia, sądzono przeto, iż zmarł.

Jednakże przed dwoma tygodniami Marja Szabo oświadczyła stanowczo dzieciom swym i wnukom, że syn jej żyje i wraca do ojczyzny. Oto poprzedniej nocy widziała go we śnie, jak stał oparty o barierę okrętu, płynącego do Europy. Bardzo się zmienił od czasu swego wyjazdu z rodzinnej wioski, postarzał się, a na lewym policzku miał głęboką bliznę, której przedtem nie miał.

Ponieważ staruszka z przedziwnym uporem wyrażała swe przekonanie o powrocie syna, poczęto obawiać się, że zwariowała poprostu, tembardziej, iż już kilkakrotnie zapadała przedtem na chorobę nerwową. Sennego przewidzenia nikt też nie brał poważnie.

Tymczasem emigrant powrócił z Ameryki, a zjawienie się jego wywołało nieopisane wrażenie w całej wiosce. Na twarzy, na lewym policzku miał istotnie szramę, ślad po jakimś krawym porachunku. Co więcej, syn Marji Szabo potwierdził zeznanie swej matki, bogate w wiele szczegółów co do urządzenia okrętu, na którym wracał.

JEDWAB Z PAPIERU

Chemik angielski dr. Lewis podczas doświadczeń swych ze sztucznym cukrem spotkał się ze zdumiewającym zjawiskiem. Po udanych próbach wytwarzania cukru z atmosfery, dr. Lewis przystąpił obecnie do prób wytwarzania na tej samej drodze także celulozy, która składa się z tych samych związków zasadniczych co cukier. Próby te wprowadziły nie wydały jeszcze praktycznie dających się użyć wyników, lecz nie ulega wątpliwości, że dalsze doświadczenia wykażą możliwość uzyskania z powietrza szeregu artykułów użytkowych, jak papier, jedwab sztuczny, materiały wybuchowe.

POSTĘPY TELEWIZJI

W czasopiśmie niemieckim «Die Medizinische Welt» ukazał się ostatnio artykuł dwóch fizyków: Levi Michaela i Zeitlina, w którym zaznajamiają czytelników z nowym niezwykle ciekawym odkryciem, jakiego dokonali w zakresie telewizji.

W aparacie tym promienie roentgenowskie, przechodzące przez ciało ludzkie są kierowane nie na ekran, bądź kliszę fotograficzną, lecz na t. zw. fotoelektryczny walec, który powoduje przeobrażenie się świetlnych promieni w fale radiowe. Na stacji odbiorczej, zachodzi znów proces odwrotny: fale Haertza przeobrażają się w światło i są kierowane na ekran, bądź na płytę fotograficzną.

W ten sposób można obserwować n. p. ruchy serca, czy też jakieś charakterystyczne zmiany żołądka na odległość tysięcy kilometrów, a jeśli dodamy do tego aparatu radio-telefon, przy pomocy którego możemy na odległość badać zjawiska słuchowe, zachodzące w organizmie, tedy możemy stwierdzić, że posługując się ostatnimi wynalazkami, lekarz może dokonać bardzo nawet drobiazgowego zbadania pacjenta, będąc od niego oddalonym o tysiące kilometrów.

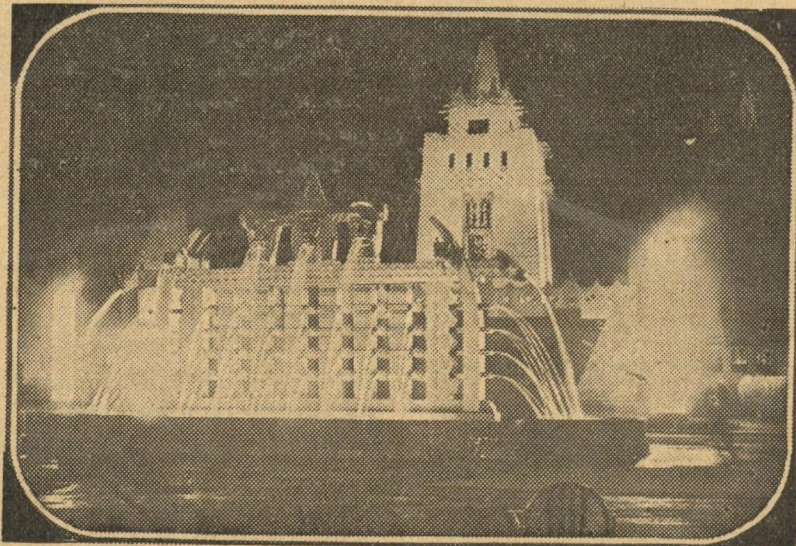
DOSTOJNI GOŚCIE NA WYSTAWIE KOLONJALNEJ

Niedawno zwiedzali Wystawę Kolonjalną w Paryżu członkowie Towarzystwa Polsko-francuskiego. Na czele wycieczki liczącej 200 osób stał p. M. Szymański, wiceprezes towarzystwa, oraz znakomity pisarz polski, prof. A. Ossendowski. Goście byli witani przez hr. de Vogue, sekretarza gen. Komitetu Przyjęć, w zastępstwie marszałka Lyautey. Wycieczkę organizowało Pol. Biuro Podróży POLEXPRESS ku zupełnemu zadowoleniu prezydium i wszystkich członków wycieczki.

NOWY ODDZIAŁ POLEXPRESSU

Dowiadujemy się, że Pol. Biuro Podróży POLEXPRESS otworzyło dla wygody rodaków Środkowej i Południowej Francji, nowy oddział w Lyonie, mieszczący się pod adresem: **10, rue du Dauphine, LYON**. Inicjatywę tę witamy z uznaniem.

WIECZOREM NA WYSTAWIE KOLONJALNEJ

Pawilon francuskich kolonji afrykańskich

KOMUNIKAT

w sprawie inwalidów wojennych

(dotyczy **tylko** osób pobierających rentę)

Pewna ilość osób pobierających z kasy Konsulatu Generalnego R. P. w Paryżu zaopatrzenie inwalidzkie, wdowie lub sieroce, posiada zezwolenie Ministerstwa Skarbu na pobyt zagranicą, termin którego upływa z dniem 31. grudnia 1931. r.

Konsulat Generalny przypomina, że o ile osoby te zamierzają pozostać we Francji po dn. 31. 12. 1931., winny jaknajspieszniej przesłać do Konsulatu podanie o dalsze zezwolenie.

W podaniu tem, zaadresowanem do Ministerstwa Skarbu, należy wskazać okres czasu (w przybliżeniu) jak długo petent zamierza pozostać zagranicą, oraz podać powody, któreby **uzasadniły konieczność** pobytu poza granicami kraju przez ten okres czasu.

Do podania należy dołączyć:

1) Zaświadczenie władz podatkowych francuskich o nieopłaceniu podatku dochodowego za rok 1930 i 1931,

2) wypełnione deklaracje za rok 1930 i 1931 (odpowiednie formularze Konsulat Generalny prześle na żądanie).

3) Zaświadczenie pracodawcy (wzgl. pracodawców), stwierdzające wysokość zarobku w r. 1930 i 1931 (o ile petent był przez pewien czas bez pracy w r. 1930 i 1931, należy o tem wspomnieć w podaniu, podając okresy czasu pozostawane bez zarobku).

HUMOR

NA PUSZCZY

Pewien katecheta mówił o Janie Chrzcicielu i dał pytanie:

— Co czynił św. Jan Chrzciciel na puszczy?

Dziecko odpowiedziało:

— Jan Chrzciciel jadł dziki miód i szarańcze.

Na to ksiądz:

— Ale chyba nie zawsze zajęty był jedzeniem. Co więc czynił jeszcze?

Uczeń: Chwytał szarańcze.

POMYLILA SIĘ

Mała Hania, ujrzawszy na stole babkę, zwraca się do babci:

— Proszę babci, o kawałek babci.

— Mówi się baby — odpowiada babcia.

— No to proszę baby, o kawałek baby.

KŁOPOT

— Cóżś, Maryś, taka zamyślona?

— Ano mam kłopot, bo Jasięk się zaklina, że jak wyjdę za innego to przestanie pić, a znowu Józek się odgraża, że jak za niego nie wyjdę to się rozpije.

CZERWONE BUJDY

Czerwony kołowrot, t. zw. Głos Wychodźcy, wyliczył ostatnio z matematyczną dokładnością, że dochody księdza na emigracji wynoszą przynajmniej 4500 zł. miesięcznie, czyli około 13500 farnków. Nie wiadomo, co podziwiać: czy fantazję, czy beczelność, czy prostą demagogję. Najprawdopodobniej to ostatnie.

ZDROWIE

**SIŁY I ZDOLNOŚĆ DO PRACY, ODMŁODZENIE
FIZYCZNE I DUCHOWE ZDOBEDZIESZ ZA POMOCĄ
sławnego lekarstwa KALEFLUIDU**

KALEFLUID, wyciąg z jąderek gróźców młodego zwierzęcia, a więc środek naturalny, nie chemiczny, stosowany jest przez doktorów całego świata i został wynagrodzony 5 złotymi medalami i 5 grands prix na wystawach higienicznych w Paryżu, Londynie, Rzymie, Brukseli i Florencji, albowiem za 30 lat swego istnienia wyleczył i uratował miliony ludzi.

KALEFLUID jest potężnym środkiem wzmacniającym siły i nerwy.

KALEFLUID nasycza organizm życiodawczymi WITAMINAMI i HORMONAMI, które czyszczą krew, wydala ją z niej szkodliwe zatrucia, **usuwają przyczyny chorób**.

KALEFLUID przywraca normalne działanie żołądka, trawienie, wątroby, serca, płuc, nerek i organów oddechowych.

KALEFLUID wywołuje apetyt, niszczy małokrwistość, zwalcza niezdolność i oddala starość, a nawet śmierć.

Spróbuj **KALEFLUID** a po kuracji temże zdobędziesz zdrowie i siłę, odzyskasz znów radosną i młodzieńczą energję.

PRZECZYTAJ Z UWAGĄ CO PISZĄ WYZDROWIENI:

Jan Trybus, Boucherie, 11, rue Florent Evrard, a Billy Montigny (P. de C.) : «Donoszę uprzejmie, że lekarstwo, które używam już od 2 miesięcy zupełnie dobrze działa na moją chorobę żołądkową oraz pod względem nerwowym odczuwam zupełnie poprawę mego zdrowia ; taksamo chcąc się przekonać lepiej, poleciłem lekarstwo takowe zażywać mojej czeladzi, którzy pod nawałem pracy niejednokrotnie byli wycieńczeni, a co gorsza, nie mając żadnego apetytu, odczuwali, że siła w nich ginie; a więc po miesięcznej kuracji już zauważyliśmy na twarzach rumieńce i poprawę apetytu i normalne pracowanie żołądka».

Jan Salomon, zam. w Uckange, 131, rue de l'Eglise (Moselle) pisze: «Po otrzymaniu owego cudownego lekarstwa i po użyciu jego, ogromnie mi poskutkowało i zupełnie wyzdrowiałem. Wobec czego zasyłam serdeczne podziękowania za owe cudowne lekarstwo, którego użyłem 4 flakony, ponieważ czułem się bardzo chorym, mając zaziębiony żołądek od 18-go roku, a po użyciu KALEFLUIDU polepszyło mi się i jestem zdrow».

BEZPŁATNIE I FRANCO wysyła się po polsku najlepszą metodę leczenia i odmładzania oraz powrotu do zdrowia.

KALEFLUID znajduje się w aptekach i wysyła się CONTRE REMBOURSEMENT. **Piszcie pod adresem:**

F. KALEFLUID, 49, rue Balagny, Paris (17)

ALFONS XIII W GDYNI

W sobotę rano zawinął na redę okręt angielski «Wice-król Indyj», na którym w ścisłym incognito pod przybranym tytułem księcia Toledo odbywa również podróż były król hiszpański Alfons XIII.

Około 10 rano b. król Alfons udał się samochodem w towarzystwie kilku osób do Gdańska, celem zwiedzenia zabytków. Po południu około 4-tej Alfons XIII zwiedził Gdynię.

Rozmawiając o tej ostatniej z kierownikiem gdańskiego Oddziału Polskiej Agencji Telegraficznej, który mu podczas wycieczki towarzyszył, król Alfons powiedział, że dużo słyszał o porcie polskim i chciał koniecznie skorzystać ze sposobności pobytu w pobliżu Gdyni i odwiedzić ją. Pomimo ulewnego deszczu, który przeszkodził mu w dokładnym obejrzeniu portu, mógł jednak naocznie przekonać się o ogromnej dokonanej pracy i o wielkim wysiłku finansowym, uczynionym przez Polskę.

Po zwiedzeniu Gdyni, król Alfons odjechał na okręt, którym odpłynął w stronę Sztokholmu.

AGITACJA KOMUNISTYCZNA W AFRYCE

Jak wiadomo, bolszewicy moskiewscy zwrócili w ostatnich czasach szczególniejszą uwagę na Afrykę. Pragną oni zorganizować tu murzynów w duchu komunistycznym i użyć tej siły w walce z narodami europejskimi. W tym celu wysłano z Moskwy komunistę-murzyna do Madrytu, gdzie, jak się zdaje, utworzona zostanie centrala bolszewickiej propagandy na Afrykę. Dla ułatwienia propagandy komuniści wyzyskują hasła niepodległości plemion afrykańskich i uniezależnienia od wpływów europejskiej kultury, częstokroć szkodliwej w praktyce dla ludów pierwotnych.

KRWAWA WALKA KOMUNISTÓW Z POLICJĄ W BERLINIE.

Przed budynkiem redakcji «Rote Fahne» przy placu Buelowa, gdzie zebrał się tłum ludności oczekującej na wynik plebiscytu, doszło do krwawej walki komunistów z policją. Gdy na plac Buelowa nadciągnął większy oddział policji, zebrani przed kinem «Babilon» komuniści dali szereg strzałów, od których dwóch kapitanów policji zostało zabitych, a wachmistrz odniósł ciężkie rany. Policja odpowiedziała strzałami, zabijając i raniąc szereg komunistów, a następnie przypuściła szturm z bronią palną w rękach i rozpendziła zbiegowsko. Komuniści rozbiegli się w boczne ulice, a częściowo chronili się w bramach budynków. Na placu rozlegają się w dalszym ciągu strza-

ły. Plac i przyległe ulice zamknięto kordonem policji. Przejeżdżające pojazdy poddawane są rewizji za bronią. Specjalną uwagę zwraca policja na dachy i okna budynków. Ludność wychodząc na ulicę z chwilą opuszczania bramy, musi podnosić ręce do góry i poddawana jest rewizji osobistej za bronią. Systematycznie przeprowadza policja rewizję całych bloków kamienic. Liczba ofiar wśród komunistów i ludności cywilnej nie jest jeszcze znana, ponieważ policja odmawia udzielania jakichkolwiek wiadomości. Wedle niepotwierdzonych pogłosek, ma być około 20 osób zabitych.

MINISTROWIE NIEMIECCY U OJCA ŚW.

W dniu 8. sierpnia Ojciec św. udzielił prywatnej audjencji kanclerzowi Rzeszy, drowi Brueningowi, oraz ministrowi spraw zagranicznych drowi Curtiusowi. Bezpośrednio potem ministrowie niemieccy złożyli wizytę kardynałowi sekretarzowi stanu Pacell'emu. Następnie kardynał Pacelli rewizytował ambasadę niemiecką przy Stolicy Apostolskiej. Wieczorem u ambasadora von Bergena odbyło się przyjęcie w ścisłym kółku, na którym oprócz kardynała sekretarza stanu i obu ministrów, obecnych było kilku dostojników watykańskich oraz kilku dyplomatów z ambasady niemieckiej.

NAGRODZENIE UCZONEGO METEOROLOGA JEZUITY

Paryska akademja wiedzy kolonjalnej ze szczególnymi pochwałami udzieliła najwyższej nagrody o. Karolowi Poisson T. J., dyrektorowi obserwatorium w Tanariva na Madagaskarze za zadziwiające prace w dziedzinie przewidywania cyklonów na półkuli południowej.

O. Karol Poisson jest byłym oficerem marynarki i kierownictwo obserwatorium w Tanariva objął w r. 1923 po śmierci o. Colin. Jego prace naukowe a zwłaszcza świeżo wydana «Meteorologja Madagaskaru» zdobyły w kręgach specjalistów wielkie uznanie. Wyświadczył on również usługi przy organizacji lotu z Francji do Madagaskaru.

W PŁONĄCYM AUTOBUSIE

Ubiegłe dwa dni świąt obfitowały we Francji w bardzo liczne wypadki samochodowe. W ciągu soboty zabitych zostało w katastrofach samochodowych 15 osób, rannych 60, wśród nich 37 bardzo ciężko.

Najcięższa katastrofa wydarzyła się w pobliżu Void. Przepelniony autobus wywrócił się do rowu i momentalnie zapalił. Sześć osób zginęło w płomieniach, 12 zostało rannych.

POGŁOSKI O PAKCIE FRANCUSKO-SOWIECKIM

Prasa berlińska zamieszcza kolportowane przez jedną z agencji amerykańskich doniesienie z Londynu o rzekomym podpisaniu francusko-sowieckiego paktu o nieagresji.

Według sensacyjnej relacji amerykańskiej, Francja i Sowiety zobowiązują się do ścisłej neutralności w wypadku niesprobowanego ataku ze strony trzeciego państwa lub grupy państw na jednego z kontrahentów.

Główną podstawą zaniepokojenia niemieckiego były obawy, że pakt francusko-sowiecki obejmuje również i Polskę, przez co wybitnie osłabi rewizjonistyczne tendencje Niemiec w stosunku do Polski i jednocześnie odciąży politykę polską na wschodzie. Gdy okazało się, że rokowania o pakt o nieagresji natrafiają na różne trudności i potrwają jeszcze czas dłuższy, prasa niemiecka ucichła.

Urzędowa agencja sowiecka określa doniesienie agencji amerykańskiej o podpisaniu traktatu jako przedwczesne. Rokowania są na dobrej drodze, lecz jeszcze nie zostały zakończone, a tembardziej układ nie został podpisany.

DYMISJA GABINETU WĘGERSKIEGO

W związku z przesileniem gabinetowym został ogłoszony komunikat oficjalny, który tłumaczy ustąpienie gabinetu Bethlena i powołanie do steru rządów Juljusza hr. Karolyi koniecznością przyciągnięcia świeżych sił do walki z kryzysem gospodarczym. Sprawa równowagi budżetowej odsuwa w chwili obecnej wszystkie zagadnienia na plan dalszy.

PRZYKRA LEKCJA

W uzupełnieniu wiadomości o wyniku prac komisji ekspertów przy Banku Międzynarodowym dla zbadania stanu finansowego Niemiec donoszą, że komisja jako przyczynę niewypowiedzenia się co do przemiany udzielonych Niemcom kredytów krótkoterminowych na długoterminowe (czego domagały się Niemcy) podała:

Związane byłoby z tem polityczne ryzyko. Tak długo, jak stosunki między Niemcami a innymi państwami europejskimi nie oparte są na podstawie przyjaźnej współpracy, — wzajemnego zaufania — i temsamem nie usunięty zostanie poważny powód wewnętrznych trudności politycznych Niemiec, niema pewności stałego i pokojowego postępu gospodarczego.

Jest to przykra lekcja dla Niemiec.

2000 ROBOTNIKÓW bez PRACY w ROUBAIX I TOURCOING

Kryzys gospodarczy daje się silnie odczuwać przemysłowi włókienniczemu w Roubaix i Tourcoing. Około 2000 robotników jest bez pracy. Robotników tych zwolniono z powodu załamania się kursu bawełny i trudności finansowych.

Bardzo wiele fabryk pracuje 3, 4 lub 5 dni w tygodniu

GÓRNICY BELGIJCZY W WALCE O ZAROBKI

W Brukseli odbył się zjazd delegatów górniczych. Zjazd załatwiwszy bez dyskusji sprawę przedkongresową, przystąpił do omawiania sprawy ostatnio wysuniętego przez właścicieli kopalń żądania nowej obniżki zarobków.

Delegaci jednomyślnie odrzucili żądania pracodawców. Odzywały się nawet głosy, domagające się natychmiast strejku, skoro tylko zarobki zostałyby naruszone.

Górnicy domagają się o rząd, by starał się o złagodzenie kryzysu w przemyśle węglowym, jeżeli nie chce przyjąć ciężkiej odpowiedzialności za zatarg, jaki może wy-

NA WYSTAWIE KOLONJALNEJ

W tych dniach odbył się w pawilonie Misji Katolickich wspaniały kongres pod przewodnictwem arcybiskupa paryskiego, ks. kard. Verdier. Na obrazku ks. kardynał i ks. Flynn, proboszcz parafii św. Magdaleny w Paryżu

niknąć na skutek nieuzasadnionego żądania właścicieli kopalń.

310 BEZROBOTNYCH PRZYBYŁO W CIĄGU TYGODNIA WE FRANCJI

Według oficjalnej statystyki liczba bezrobotnych pobierających zasiłki wynosiła z dniem 14-go sierpnia br. 36.138 (w tem 27.518 mężczyzn i 8.620 kobiet) wobec 35.828 w poprzednim tygodniu, czyli że w ciągu tygodnia sprawozdawczego przybyło 310 bezrobotnych. Na sam Paryż wraz z dep. Sekwany przypada 24.979 bezrobotnych, przybyło w ciągu tygodnia 81 bezrobotnych.

O dnia 10 do 15 sierpnia przybyło do Francji tylko 185 robotników zagranicznych (w tem 79 Niemców tytułem świadczeń w naturze na rachunek reparacji). Wyjechało w tym samym czasie 760.

STRASZNA KATASTROFA LOTNICZA NA POMORZU

Mamy do zanotowania nową straszną katastrofę lotniczą, jedną z największych, jakie wydarzyły się w ostatnim czasie. Katastrofa wydarzyła się w nocy z dnia 18 na 19 b. m. pod Bzowem w pobliżu Świecia.

Trzymotorowy samolot wojskowy typu «Foker» ze szkoły lotniczej w Grudziądzu, odbywający lot ćwiczebny wskutek defektu silnika zmuszony był do lądowania i runął z nieznacznej wysokości na chlew pewnego zabudowania, wskutek czego nastąpił wybuch zbiornika z benzyną.

W płomieniach poniosła śmierć cała załoga, składająca się z 4 lotników, a mianowicie: por. obs. Michała Mazurka, ppor. Gustawa Dąbrowskiego z 1 p. lot., plut. pilota Fidlera z 1 p. lot. i plut. Jerzego Daszkiewicza. Samolot uległ kompletnemu zniszczeniu. Chlew spłonął. Dwie osoby w czasie ratowania doznały ciężkich poparzeń.

OD REDAKCJI

P. Borysa prosimy o dokładny adres, gdyż list nasz się wrócił.

LECZNICA POLSKA W PARYZU

Urządzona według nowoczesnych wymagań nauki

90, rue Faubourg St.-Martin, tuż obok Gare de l'Est

Métro: Gare de l'Est lub Chateau d'Eau. — Liczne tramwaje i autobusy.

Diatermia, lampa kwarcowa, leczenie elektrycznością. Prześwietlanie promieniami Roentgena. CHOROBY WEWNĘTRZNE, REUMATYZM HEMOROIDY i ŻYŁAKI. NIEGOJĄCE SIĘ OWRZODZENIA, CHOROBY WENERYCZNE, tryper szankier, syfilis — choroby krwi, niemoc płciowa. — CHOROBY KOBIECE. — Badanie krwi i moczu.

LECZNICA ODPOWIADA NIEZWŁOCZNIE NA ZAPYTANIE LISTOWNE

Godziny przyjęć: codziennie od 9—8-ej wieczorem za wyjątkiem pory obiadowej (12-2) w niedziele i święta od 9—12 i od 2—4 po południu w piątek przyjęć niema.

Jeżeli nie możecie osobiście zgłosić się do lecznicy, napiszcie a lecznica, wyśle wam natychmiast wszystkie wskazówki po przysłaniu znaczka pocztowego (50 ctm) bezpłatnie.

ADRESOWAĆ: LECZNICA POLSKA 90, rue du Faubourg St.-Martin — PARIS X.

NADESZŁY SPIEWNIKI KS. SIEDLECKIEGO!

Cena 25 franków. Ostatnie wydanie jubileuszowe w płóciennnej oprawie. — Zamów zaraz w księgarni POLAKA WE FRANCJI. — Księgarnia poleca również książki do nabożeństwa w ładnej, skórkowej oprawie, od 12 do 20 fr. Piszcie pod adresem: POLAK WE FRANCJI, 263-bis, rue Saint Honore — PARIS I.

Chcesz się nauczyć szybko czytać, pisać i

mówić po francusku, kup **SŁOWNIK**

I ROZMÓWKI. Cena 2 książek 40 fr.

Jeżeli nauczysz się 2 słowa po francusku dziennie, do roku będziesz już władał tym językiem.

Adresować zamówienia należy:

POLAK WE FRANCJI, 263-bis, rue St. Honoré, Paris I

NAJTAŃSZE KSIĄŻKI

KROPIWNICKA. Giewontowy hufiec	2, 80
JEZIEBSKI. Za wiarę i Ojczyznę	4, 00
WIERZBIŃSKI. Księżyna	1, 75
JASIŃSKI. Dawni ludzie	3, 60
DOMAŃSKA. Krzyż w Probołowicach	3, 40
SEWER. Zielona latarka	3, 75
— Mama sobie życzy... ..	6, 50
JEZIEBSKI. O skarb Gwajbuków	6, 00
ORWICZ. Cyrograf	2, 75
CEHAK. Czarna ściana	3, 50
MORAWSKA. Skarbiec Faraona	3, 50
CHOIŃSKI. Trubadur w pułapce	4, 00
JAROSŁAWSKI. Odwet Drzymały	2, 40
GLIŃSKI. Przeklęty Ród	5, 00
JACKOWSKI. Marja Antonina	1, 50

ZAMÓW ZARAZ W KSIĘGARNI «POLAKA WE FRANCJI»

263-bis, rue St. Honoré. — Paris (1).

Wózki dla dzieci i maszyny do szycia naszego wyrobu będą wam dostarczone po wpłaceniu raty 50 fr., reszta w 10 ratach miesięcznych.

ROWERY

z gwarancją 3-letnią są u nas do nabycia na tych samych warunkach. Żadajcie katalogu i objaśnienia — W JĘZYKU POLSKIM —

HARMONJE RĘCZNE ORAZ BANDONJE

dobrowolnej jakości są u nas do nabycia na tych samych warunkach. — **SPECJALNOŚĆ:**

KLARNETY, FLETY I FUJARKI. — Pisać do: **FAUVET et CIE, 44, rue Jeanne d'Arc, PARIS (13°)**

GRAMOFON „ALBER”

Za opłatą 1-szej raty 60 fr.

otrzymacie natychmiast ten

APARAT

ILUSTROWANY KATALOG

WYSYŁAMY BEZPŁATNIE

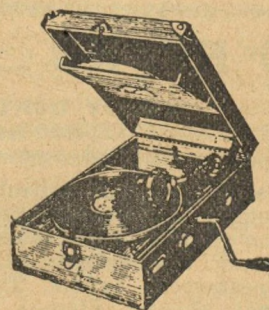
NA ŻĄDANIE

Credit MONDIAL

59, RUE BAUDRICOURT 59

PARIS (15°)

OTWARTE W NIEDZIELE

Rowerzyści

Po wpłaceniu pierwszej raty w sumie 50 franków możecie otrzymać rower „ALBER” z trzyletnią gwarancją Informacje i katalog na życzenie

CYCLES ALBER

59, rue Baudricourt, PARIS (13°)

Skład otwarty również w niedziele

ZEGAREK W SOLIDNEM WYKONANIU Z PIĘCIOLETNIĄ GWARANCJĄ — CHODZĄCY BEZ PREZRWY 36 GODZIN

CENA RECLAMA 25 fr.

Dla mężczyzn	25 fr.
Trzy zegarki	73 »
Lepszego gatunku	29 »
Trzy zegarki	85 »
Dla pań	45 »
Z bransoletką dla mężczyzn	35 »
Za trzy	103 »
Dla pań 40 fr., za 3 zegarki	118 »

ŚWIECĄCY PIĘĆ FRANKÓW WIĘCEJ WYSYŁKA ZA ZALICZKĄ POCZTOWĄ

— W niedzielę również otwarte —

HORLOGERIE LUMIERE, 11, rue du Pont Louis Philippe. — PARIS.

KLINIKA GARE DE L'EST 6, RUE DES PETITS HOTELS, — PARIS — (Metro : Gare de l'Est).

LEKARZE SPECJALISCI LECZĄ NASTĘPUJĄCE CHOROBY:

Z O Ł A D K A

KISZEK Choroby te rozpoznaje się tylko promieniami X i
I WĄTROBY my leczymy je specjalnymi sposobami:

Również gwarantujemy wyleczenie następujących chorób:

WENERYCZNE

CHOROBY KOBIECE SPECJALNOŚĆ GARDŁA, UCHA, NOSA

Promienie X, Ultra Fioletowe Elektryczność i dżatermia. Codz. od 9-12 i od 2-8.30, niedz. i św. od 9-12.

Co czwartki przyjęcia dla dzieci i uczącej się młodzieży.

Mówi się po polsku, rosyjsku i niemiecku. — Przyjezdni z prowincji otrzymają zniżkę. — Assurance sociales.

Centrala książki Polskiej we Francji

KSIAŻKI

czasopisma

NUTY

na wszel. instrumenta

OBRAZY

kartki, dyplomy

PLYTY GRAMOF.

i patef. polskie

Zamawiajcie przez : KSIĘGARNIE POLSKĄ

Gebethner et Wolff

123, Bd. St. Germain — PARIS VI.

Najkompletniejsze katalogi, spisy, informacje, wykazy sztuk teatralnych, nut na orkiestry, instrumenty, chóry. dostarcza się bezpłatnie.

Wszelkie zamówienia listowne uskutecznią się naj. sprawniej — odwrotną pocztą.

Wypożyczalnia książek polskich.

TOUS LES LIVRES ET JOURNAUX POLONAIS.

Dr RYPKÓ i dawn. Dr VIALARD

POLSCY DOKTORZY SPECJALISCI

17, Rue Reaumur, — Paris.

Telefon: Archives 54-27.

Metro: Reaumur-Sebastopol lub Arts-et-Metiers, lub Temple, lub Republique, w pobliżu dworców kolej. Nowe i radykalne sposoby leczenia elektrycznością, serum, zastrzykami, CHOROBY weneryczne i dróg moczowych. Syfilis. Tryper. Szankier. CHOROBY krwi, skórne, niemoc płciowa. CHOROBY nerwów, serca, płucne, żołądka i brzuszne. Bóle i reumatyzmy. BADANIE krwi, moczu, ropy itp.

Codziennie od 9 rano do 9 wiecz. W niedzielę od godziny 8 rano do 1 popołudniu.

Dla robotników i urzędników ceny zniżone.

— Mówi się po polsku, francusku, niemiecku. — Leczy także na koszt Kasy Chorych (Assurance Soc.)

KLINIKA POLSKA

136, Boulevard Ney - Paris (18°) - tel.: Marc. 66-28

Choroby weneryczne — Leczenie elektrycz. — Choroby kobiece serca płuc, żołądka. Choroby uszu, nosa, gardła, oczu.

Gabinet dentystyczny: sztuczne zęby, rwanie bez bólu. Otwarte od g. 2 do 8, wieczorem.

W niedziele i święta od godz. 9 do 12 w południe.

Ceny przystępne! Wizyta 15 fr. Ceny przystępne.

WA -- WA

wystarczy zastąpić powyższe kreski 4 literami, aby znaleźć nazwę miasta polskiego. Pierwszy 1.000 czytelników, który przysła rozwiązanie do «SUPERPHONE», 58, rue Clisson, Paris (13) wygra bezpłatnie tytułem reklamy gramofon, Na odpowiedź załączyć kopertę z Waszym adresem i znaczkiem za 50 centimów

Najstarszy polski sklep

założony w roku 1909

Bizuterji Zegarków i Instrumentów Muzycznych

ARMAND

Pod Zarządem
Marji
Wdyskiej

POLECA RODAKOM :

Zegarek doskonale chodzący z 5-letnią gwarancją stalowy lub nikłowy	55 fr.
Zegarek, czarny lub nikłowy, 15 rubinów	75 fr.
Zegarek, nakręcany co 8 dni, czarny lub nikłowy	95 fr.
Zegarek firmy Lip czarny lub nikłowy, mechanizm ancre 15 rubinów	145 fr.
Zegarek, srebrny, mechanizm zbardzo staranny	125 fr.
Zegarek, damski, czarny lub nikłowy	75 fr.
Zegarek, damski, srebrny, bardzo ładny	95 fr.
Zegarek, srebrny, płaski, bardzo elegancki mechanizm ancre, 15 rubinów	165 fr.
633 Budziki	48 — 38 —
235 Harmonje w najlepszym gatunku, 10 tonów, 4 basy. — 31 tonów, 12 basów 425 fr. 21 tonów, 8 basów	150 fr.
248 Harmonijki ustne, Koncertowe, 64 tony, 26 fr. 80 tonów	225 fr.
342 Fonografy	325 fr. 375 fr.
457 Skrzypce w dobrym gatunku, w pudle 200 fr. 235 fr.	425 fr.
304 Przyrząd do ostrzenia brzytwy w futerałach	265 fr.
317 Brzytwy w doskonałym gatunku	10 fr.
412 Grzebienie z prawdziwego rogu, mocne	30 fr.
447 Szczotki do włosów	7 fr. 9 fr.
502 Lusterka w nikłowych ramkach	12 fr.
201 Mydło do golenia w metalowym futerałach	14 fr.
907 Scyzoryk 2 ostrza i korkociąg, cały stalowy	18 fr.
612 Maszynka do strzyżenia włosów	4 fr.
Pędzle do golenia w doskonałym gatunku 6 fr. 9 fr.	12 fr.
Bindy do włosów	55 fr.
Do Każdego zegarka dołączony jest dla czytelników POLAKA WE FRANCJI ładny łańcuszek bezpłatnie. Wysła się po otrzymaniu przekazu pocztowego (mandat-poste), który nadesłać należy pod adresem ;	12 fr. 6 fr.

ARMAND

4, rue des Archives
PARIS (4°)

Powyższy adres można wyciąć i nakleić na kopertę. — Opakowanie i przesyłka bezpłatnie. — Jeżeli macie trudności z wysyłką pieniędzy to napiszcie do nas nadmienając jaką nam sumę przesyłać chcecie a dostarczymy wam gotowy przekaz pocztowy który wystarczy oddać na pocztę i wpłacić wymienioną kwotę.

Katalogi wysyłamy bezpłatnie

DUŻO ZARABIAĆ

MOŻE TYLKO

ZDROWY CZŁOWIEK

PISZCIE Z ZAUFANIEM DO DOKTORA KOŁOMBA, KTÓRY WYŚLE WAM
SKUTECZNE LEKARSTWO NA WSZELKĄ CHOROBE I NA WENERYCZNE.

WYZDROWIENIE

Wielmożny Panie Doktorze!
Serdecznie dziękuję, za Pańskie cudowne lekarstwo tak dobrze działające na mój żołądek, na który cierpiałem już przeszło rok, jeździłem do doktorów i mi nie pomogło. Stałe miałem bóle nerek i żołądka i już nie mogłem pracować teraz wszystkie bóle i dolegliwości ustały. Stolicę mi się poprawiły od Pańskiego cudownego lekarstwa.
Z szacunkiem
Mychajlyszyn, 43, rue de la Fojge Joeuf.

Wielmożny Panie Doktorze!
Miałem chroniczny bronchit i kaszlałem od kil-

BROSZURĘ LECZENIA I KATALOG LEKÓW WYSYŁA MY BEZPŁATNIE

ku lat. Od pańskiego Elksiru zdrowia i pigulek czuje się lepiej, kaszel już tak mnie nie męczy i pluję mniej

Dziękuję z poważaniem

NOWAK, Liverdun pres Nancy

Szanowny Panie Doktorze! Miałem reumatyzm, który mnie męczył sześć lat. Tak nie wiem, gdzie się podział. Jestem zdrow i mogę pracować. Składam serdeczne podziękowanie doktorowi za wasze cudowne leki i maść.

Kobyłka Stefan, Belleherbe (Doubs).

Mal. Karol Perron.

Adresować: **Dr. A. KOŁOMB, 8, rue François Coppée — PARIS (15°)**

ADRES:

PIERWSZA POLSKA SZKOŁA

Samochodów Ciężarowych i osobowych im. HALLERA w PARYŻU

35, rue Boissy d'Anglas, 35. — W podwórzu domu Nr. 9, 1-sze piętro.
Metro: Madeleine lub Concorde. Telefon: Elysees 60-91.
AUTO-ECOLE. — PARIS (8°).

Rekomendowana przez Komisję Egzaminacyjną w r. 1922

WYUCZA PROWADZENIA SAMOCHODAMI OSOBOWYMI I CIĘŻAROWYMI (KAMIONAMI)

Jedyna szkoła, która posiada własne biuro a nie daje informacji w kawiarniach, jak to inne szkoły polskie w Paryżu czynią. Dla wygody uczniów, pracujących u Renault i Citroena, szkoła daje lekcje w Porte de Versailles. Jeżeli chcesz polepszyć swój byt, mieć pewny i stały zarobek, zarabiając dwa razy więcej niż na roli lub w fabryce, ucz się szoferstwa. Tylko ten fach może Ci zabezpieczyć codzienny kawałek chleba. Nie namyślaj się długo, zgłoś się do naszego biura, lub napisz do nas i my Ci wyślemy od razu bezpłatnie szczegółowe informacje. Tylko nasza szkoła, która jest najznakomitszą i pełnomocną we Francji i w Polsce, może Cię wyuczyć w 14 dniach jazdy i mechaniki wraz z przejściem egzaminu i otrzymaniem «Prawa Jazdy» i dyplomu Szofera-Mechanika w języku polskim i francuskim; który daje możliwość do otrzymania dobrej posady. Znajomość francuskiego nie jest obowiązkowa. UWAGA: Uczniom, którzy nie mogą zaraz przyjechać, wysyłamy pocztą kurs lekcji teoretycznych. Ci zaś, po zaznajomieniu się z tym kursem, przyjeżdżają na lekcje praktyczne. Przyjeżdżnym z prow. zapewniamy tanie mieszkanie. Uczniom po zdaniu egzaminu w naszej szkole często dajemy posady szoferów i do traktorów, we Francji i w Polsce, polepszając ich byt. Za 1930 r. szkoła dała około 400 posad dla szoferów. Zapisy codziennie od godziny 9—12 i od 2—7 w. W niedzielę od godz. 9 rano do 5 popoł.

Polski Zakład Leczniczy

pod dyrekcją Dra Kocha,
docenta Uniwersytetu

79, RUE TURBIGO, PARIS

Metro Republique
i Temple.

Zakład ten, będący filią słynnego «Institut de France» stosuje te same metody badania i leczenia, które zjednały Instytutowi wszechświatową sławę.

CHOROBY WENERYCZNE: Tryper ostry, chroniczny Syfilis. Niemoc płciowa. Specjalna metoda leczenia.

CHOROBY KOBIECE I SKÓRNE: Zapalenie macicy, upławy, nieregularności, egzema, wrzody, psorjazis.

CHOROBY ŻOŁĄDKA I KISZEK, bóle, kwasy, wymioty, zatwardzenie. Specjal. metoda leczenia wrzodu żołądkowego i ptozy (oberwania), prześwietlenia, badania soku żołądkowego.

CHOROBY PŁUC, gruźlica, astma, kaszel, anemia. **RADJOLOGJA I ELEKTROTHERAPIA.** — Specjalna metoda leczenia reumatyzmu i bólów nerwalgicznych

CHOROBY SERCA, NEREK I NERWÓW. CHOROBY DZIECI. CHOROBY OCZU, NOSA, USZU I GARDŁA.

LECZENIE HEMOROIDÓW I ŻYLAKÓW. ANALIZY. Leczy się na koszt Assurances Sociales po taryfie

minimalnej. Odpowiada się bezpłatnie na zapytania listowne. — **PORADA 15 FRANKÓW.**

Codziennie od godz. 8 do 12 i od 5 do 8 wieczorem W sobotę zakład czynny od 9 do 12 i od 2 do 8 wiecz.

W niedzielę od godziny 8 rano do godziny 12,30.

LEKARZ POLSKI

b. kapitan lek. Wojsk Pol. **8, PLACE ST-SULPICE, — PARIS** :—: Metro Saint Sulpice.

Porada 10 fr. — Przyjęcia od 9-12 i od 3-9 wiecz. W niedzielę i święta od godz. 9 do 12-ej.

CHOROBY WENERYCZNE — CHOROBY KOBIECE, SKÓRNE, ŻOŁĄDKA, PŁUC. Leczenie najnowszymi metodami. Elektryczność. Promienie ultra - fioletowe. Przy lecznicy specjaliści chorób uszu, gardła i nosa. Reumatyzm. Operacje. Porady listownie. Wysyłka wszelkich lekarstw za zaliczką.

Polskie Biuro Podróży

Wyłączne
Przedstawicielstwo
Syndykatu Emigracyjnego
na Francję i Belgję
w zakresie
emigracji kontynentalnej

■ POLEXPRESS ■

22, Boulevard des Italiens, Paris. — (Róg rue Talbott). — Metro: Opera. — Telefon: Provence 88-55.

PODRÓŻ POCIĄGIEM SPECJALNYM TRWA JAK POCIĄGIEM MIĘDZYNARODOWYM, T. J. TYLKO 24 GODZ.
SPRZEDAŻ BILETÓW DO WSZYSTKICH WIĘKSZYCH MIAST W POLSCE.

Międzynarodowe bilety powrotne. — Dzieci do lat 4-ych podróżują bezpłatnie. — Załatwianie wiz w 1-nym dniu.
POCIĄGI ODCHODZĄ STAŁE OPRÓCZ ŚWIAT: Z PARYŻA, LILLE I LIEGE: w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki wieczór. Ze STRASBURGA: w poniedziałki, środy i czwartki.

CENY BILETÓW WE FRANKACH FRANCUSKICH:

Paryż-Katowice	318.	Lille-Katowice	277.	Strasbourg-Katowice	280.
Paryż-Warszawa	325.	Lille-Warszawa	284.	Strasbourg-Lwów	318.
Paryż-Kraków	322.	Lille-Lwów	307.	Strasbourg-Kraków	288.
Paryż-Lwów	348.	Lille-Kraków	281.	Strasbourg-Tarnopol	327.

ZAPISY PRZYJMUJE CENTRALA W PARYŻU: 22, Boulevard des Italiens.

ODDZIAŁY:

Lyon, 10, rue Dauphine.

Madeleine-lez-Lille, 5-bis, rue de Badts (Nord).

LILLE, 30, rue Faidherbe (w pobliżu dworca).

Strasbourg, 2-bis, rue de la Fonderie.

AGENCJE: ..

Douai, 32, rue St. Jacques.

Denain, 123, rue de Villars (Nord).

Bruay-en-Artois, 117, rue de la Republique.

Marles-les-Mines, rue Pasteur (Pas de Calais).

Avion, rue Letombe (Pas de Calais).

Valenciennes, 3, Place de Tournai (Nord).

Ostricourt, Cité d. Beaux-Arts estaminet polski (Nord)

Lens, 36, rue de la Gare (Pas-de-Calais).

Noeux-les-Mines, 254, rue Nationale (Pas de Calais).

Billy-Montigny, 127, Route Nationale.

Montceau-les-Mines, 69, rue Carnot.

(Nord).

Vendin le Vieil, rue Gustave Delory (P. de C.).

Sallaumines, 4, rue Nationale 4 Chemins.

Onnaing, 2, rue Desandroin (Nord).

Valenciennes, 9, rue de la Veille Poissonnerie, 11.

Oignies, Comptoir Central de Change.

St. Quentin, 48, rue Thiers.

Le Havre, 21, Place de l'Hotel de Ville.

Lens, 11-bis, boulevard des Ecoles-Emile Basly.

Lens, 3, rue Thiers.

Lens, 33, rue de la Gare.

AGENCJE W BELGJI: Liège, 7, rue Edouard Wacken.

CENY BILETÓW WE FRANKACH BELGIJSKICH:

Liege-Warszawa	344.	Liege-Lwów	399.
Liege-Katowice	349.	Liege-Kraków	354.

Wyjeżdżający z Liege winni nadesłać zgłoszenia i dokumenty na trzy dni przed wyjazdem.

Jadący poza Poznań zmieniają tam pociąg do miejsca, dokąd bilet wykupili.

ZADAJCIE ULGOWYCH BILETÓW POWROTNYCH

Bilety powrotne ulgowe, dające prawo do jazdy pociągami międzynarodowymi, nabywać można we wszystkich biurach «POLEXPRESSU» we Francji i w Belgji; w Polsce we wszystkich Oddziałach i Agenturach SYNDYKATU EMIGRACYJNEGO. — Adresy Syndykatu Emigracyjnego można otrzymać w «POLEXPRESSIE» i we wszystkich Urzędach Pośrednictwa Pracy w Polsce.

Wszyscy więc wyjeżdżający z Francji i Belgji, i którzy mają zamiar powrócić, jak również ci, którzy sprowadzają z Kraju do Francji lub Belgji, rodziny czy też znajomych, winni bezwarunkowo korzystać z tych znacznych ulg, jakie im zapewnia «POLEXPRESS»

Jadący do Poznania naszymi grupami, korzystają z 50 procent zniżek kolejowych (zapół ceny) od miejsca zamieszkania do Poznania, skąd w dalszym ciągu jadą międzynarodowymi pociągami pociągami «Polexpressu»

WYJAZDY Z POLSKI (Z POZNANIA) stałe w czwartki w nocy. Wyjeżdżający winni się zgłosić do Biura Syndykatu, Poznań, Dworzec Odjazdowy, Poczekalnia 4-ej klasy, w dzień wyjazdu przed południem.

«Polexpress» względnie Syndykat Emigracyjny w Warszawie wyjednywa 50 0/0 zniżkę na kolejach polskich.

PRZY ZAMAWIANIU BILETU NALEŻY NADEŚLAĆ 25 FRANKÓW ZALICZKI

ZANIM KUPICIE GDZIEKOLWIEK BILET — SPRAWDŹCIE CENY U NAS. — NA TEM TYLKO ZYSKACIE.

WSZELKICH INFORMACJ UDZIELAMY BEZPŁATNIE. NA LISTY ODPOWIADAMY ODWROTNA POCZTĄ.

TYLKO JADĄCY POCIĄGAMI «POLEXPRESSU» KORZYSTAJĄ ZE ZNIŻEK NA KOLEJACH POLSKICH